

**Gazianteb Mebusu Samih İnal ve Diyarbakır Mebusu Fikri Arıĝ'ın,
6835 sayılı Kanununun 7165 sayılı Kanunla tadil edilen muvakkat
maddesinin deĝistirilmesine dair kanun teklifi ve Dahiliye
Encümeni mazbatası (2/347)**

Yüksek Riyasete

6835 sayılı Kanununun 7165 sayılı Kanunla tadil edilen muvakkat maddesinin deĝistirilmesine dair kanun teklifimiz mucip sebepleriyle birlikte ilişik olarak takdim edilmiştir.

Gereĝinin yapılmasına müsaadelerinizi saygılarımızla rica ederiz.

Gazianteb
Samih İnal

Diyarbakır
Fikri Arıĝ

MUCİP SEBEPLER

5988 sayılı Kanunun birinci maddesinin deĝistirilmesine ve muvakkat bir madde eklenmesine dair olan 6835 sayılı Kanunun birinci maddesine tevfiikan köy muhtar ve ihtiyar meclisleri âzalarının seçimi her dört yılda bir Kasım ayının son Pazartesi tarihinde yapılmaktadır.

Hükmü halen mer'î olan 7165 sayılı Kanunun birinci maddesine göre de halen vazifeli bulunan köy muhtar ve ihtiyar meclislerinin kanunî müddeti 1959 senesi Kasım ayının sonunda nihayet bulmakta, binnetice Kasım ayının son Pazartesi tarihinde 29 . XI . 1959 tarihinde köy muhtar ve ihtiyar meclisleri seçiminin yenilenmesi icabetmektedir.

Ancak mahallî idareler seçim mevzuatı üzerinde daha önce vâkı tadiller dolayısıyla Yüksek Meclisin encümenlerinde tebarüz ettirildiĝi veçhale :

Hali hazır seçmen kütüklerine karşı vâkı itirazlar, bu kütüklerin tanzimindeki esaslarda ve yoklamalarına mütaallik hükümlerinde ıslah ve ikmalî gerektiren bâzı hususların bulunduğu, seçim emniyetinin tam bir şekilde temini için seçim kütüklerinde zamanla tesbit edilen aksaklıklar giderilmeden yeni bir seçime gidilmesinin doğru olmayacağı mütalâa edilmektedir.

Bu aksaklıkları bertaraf etmeye adli teminatı ikmal ve seçim emniyetini kemaliyle temine mâtuf olarak Adliye Vekâletince hazırlanıp Yüksek Meclise arz edilmiş olan tasarıda ezcümle :

Seçimin esasını teşkil eden seçmen kütüklerinin her umumi milletvekili seçiminde yenibaştan tanzimi, kütüklerin daimiliĝi prensibinden vazgeçilmesi,

Mahallî idare seçimlerinde kütüklerin tanzimi ve kesinleşmesi tarihinden itibaren 6 ay geçmiş ise, yalnız o seçime ait kütüklerin yoklamaya tâbi tutulması,

Adli teminat prensibinin seçim kütüklerine de teşmili esasına uygun olarak kütüklerin tanzimi işinin hâkimin riyasetindeki bir kütük bürosuna verilmesi,

Kütüklerin askıya çıkarılmadan evvel hâkim tarafından kontrolü,

Kütüklerin muhafazasının seçim kurullarına bırakılması,

Seçmenlik yaşının seçim gününe göre hesaplanması,

Seçmen kartlarının seçim kurulları başkanları tarafından hazırlanması,

Milletvekilleri, belediye, vilâyet umumi meclis, köy muhtar ve ihtiyar meclisi ve mahalle ihtiyar heyetleri seçimleri için ayrı ayrı beş kütük tanzimi mecburiyetinin yarattığı lüzumsuz külfet masraf, ve güçlükleri bertaraf etmek üzere bütün seçimlerin bir tek kütük ile idaresi, ve bu sebeple her beş seçime ait seçmenlik vasıflarının tevhidî ve sair esas ve prensipleri ihtiva eden (5545 sayılı Milletvekilleri seçimi Kanununun bâzı maddelerinin deĝistirilmesi ve bu kanuna bir ek madde ilâvesine dair kanun lâyihası) kanuniyet kesbetmeden yukarıda hulâsaten arz edilen yeni esaslara istinaden seçmen kütükleri yeniden hazırlanmadan köy muhtar ve ihtiyar meclisleri seçimine gidilmesi, pek tabii olarak halen yapılmakta olan şikâyet ve itirazların tevalisini mucibolacaktır.

Sözü edilen kanun lâyihası kanunlaştıktan sonra yeni kütüklerin selâmetle tanzimi için en az üç aylık bir zamana ihtiyacolacağı bedihidir. Lâyihamın ne zaman kanuniyet kesbedeceğini de bugünden tâyin etmeye maddi imkân mevcut değildir.

Bu itibarla seçmen kütüklerinin kabul edilecek ıslah edilmiş yeni esaslara göre dikkat ve tenenile tanzimini temin etmek ve yeni hükümlere istinaden seçimi tam bir emniyet içinde yenilenmek üzere köy muhtar ve ihtiyar meclisleri seçiminin 1960 senesi içinde yapılması gayesiyle mevcut köy muhtar ve ihtiyar meclislerinin kanuni müddetlerinin 1960 senesi Kasım ayının sonuna kadar uzatılması muvafık mütalâa edilmiş ve bu maksatla işbu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No. 2/347

Karar No. 11

17 . VII . 1959

Yüksek Reisliğe

Gaziantep Mebusu Samih İnal ve Diyarbakır Mebusu Fikri Arıç'ın, 6835 sayılı Kanununun 7165 numaralı Kanunla tadil edilen muvakkat maddesinin değiştirilmesine dair olup Yüksek Riyasetçe encümenimize havale buyurulan kanun teklifi; teklif sahipleri ve ilgili vekâlet temsilcilerinin de huzurlarıyla encümenimizde tetkik ve müzakere edildi :

Teklif sahiplerinin esbabı mucibe lâyihasında arz ve izah ettikleri hususlar encümenimizce de muvafık mütalâa edildiğinden kanun teklifi aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni Reisi Reisvekili
Edirne Yozgad
R. Nasuhioğlu Ö. I. Erzurumluoğlu

Bu M. M. ve Kâtip

Samsun

E. Anıl

Bitlis

R. Bingöl

Aydın

H. Coşkun

Denizli

A. H. Sancar

İzmir

E. D. Başar

Kütahya

M. Özkefeli

Kütahya

E. Topaler

Amasya

K. Eren

Aydın

F. Batur

Balıkesir

F. Ocak

Denizli

T. Bahadır

Çorum

K. Erdem

Samsun

N. Ulusoy

GAZİANTEP MEBUSU SAMİH İNAL VE DİYARBAKIR MEBUSU FİKRİ ARIÇ'IN TEKLİFİ

6835 sayılı Kanununun 7165 sayılı Kanunla tadil edilen muvakkat maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 6835 sayılı Kanununun 7165 sayılı Kanunla tadil edilen muvakkat maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Muvakkat madde — Halen vazifeli bulunan köy muhtar ve ihtiyar meclislerinin kanuni müddetleri 1960 yılı Kasım ayının sonuna kadar de-

vam eder.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.